ווי העכרעאיש האט געזיגט אין ארץ ישראל

(פאָרזעצונג פון פריידיג 5)

טעכנישע האכשולע. נאר ווען עס איז געקומען צו בעשטימען דעם פראָגראם פאר דעם טעכניקום, האבען די פיהרער פון דעם חילפס פעראיין, אויפגעדעקט זוערע קארטען און האבען אנגענומען די דייטשע שפראך אלס זיין איינציגע אונטערריכטס שפראך. עס האט אויסגעבראכען א שרעקליכער שפראכענקאמף אין זועלכע אלע שיכטען פון ארץ ישראלדיגע אידען האבען בעוויזען זייער איבערגעבענהייט צו אונזער איינציגער נאציאנאלער יידישער — דער העברעאישער שפראך.

אלס רעזולטאט פון דעם קאמף זיינען עגטשטאנען פיעל גייע העברעאישע שולען אין ירושלים, יפו און חיפה, די שולער פון די דייטשע שולען האבען אין טרויסע מאסען פערלאזען זייערע שולען און מען האט געמוזט עפענען, פאר זיי גייע העברעאישע שולען. דער שפראכען קאמף האט אויסגערופען אין לעבען א גייע אר־נאציאנע. דעם וועד החנוך.

בין דעם קאמף זיינען די שולען אין די אלאנינען געווען אויסגעהאלטען פון די אלאנינסטען אליין, די ערשטע שולע אין יפו פון די רוסישע חובבי ציון און די נימנאזיום אין יפו און אין ירושלים דורך זייזען סבלנות, און הולדען זייערע ברידער באמש זיי האבען אנדערע אי־דעען וועגען סאציאלע איינארדנונגען. דער עולם האט שטראק אפלאדירט ווען הרב גארדאן האט נאך צוגעגעבען. דאס ער וויל אויסהאלטען דעם אחדות צווישען אידען ווען אפילו ער זאל דארפען אונעק־נעבען א העלפט פון זיינע ספרים צו די סאציאליסטען.

אפעלירט אידען זאלען זיך אינטע־רעסירען מיט די וואהלען

מר. א. ריינווייזן האט אביסעל מתרעם געווען אויף די טאראנטאר אידען פאר זייער אפאטיע אין דער פראגע פון אידישען קאנגרעס און אנגעוויזען אויף דער נוטזלקייט אז אלע אנווזענדע זאלען אין די פארבליבענע פאר טעג איבער־צייגען זייערע שכנים אין דער נוטזקייט ארויסצוגעבען שטימען קומענדען זונטאג.

אויף זיינעם אן אפיעל צו שטיצען די קאנגרעס באוועגונג האט דער עולם כיי־נעשטייערט ארום 120 דאלאר.

פאלגענדע זיינען געווען די גרעסערע נדבות.

מר. ווהייט 10 דאלאר
מר. דווארקין 5 דאלאר
דר. פייוניק 10 דאלאר
מר. ס. לואיס 10 דאלאר
מר גרענער 5 דאלאר
מר. ד. דיזווייס 5 דאלאר
מר. געבירטיג 5 דאלאר
מר רובינאוו 5 דאלאר

די איבריגע זיינען געווען צווייערלאך און איינצייגע דאלאר.

אן אמת'ן נעגוס צום מיטינג האבען צוגעגעבען די מוזיקאלישע קרעפטען פון דער האמבורג קאנסערוואטאריע מיט זייער רייכען פראגראם.

פאלגענדע האבען זיך באטייליגט: פריילין מעקגיע, וויאלאניסטין. פריילין העירה, פיאניסטין און מר פידיס, טענאר.

דאס די אידען פון מאראנטא ער־וואַרטען פון אין ישען קאנגרעס

(פאָרזעצונג פון פרידיג 1)

זון. דאס וועגען וועלכען אזוי פיע־רודיגע האבען בלויז געטרוימט, האט דער איעטיגער דור דערלעבט צו זעהען אין דער וירקליכקייט.

די צושטערטע חורבות, די צוריסענע „לוגערע" האט מר קאלדאוויסקי געזאגט הייבען אן צוטריפצוגעהמען זיך אין א גע־זונטען אידישען הערפער אין דער פארטע פון איהמשע קאנגרעסען אין אלע לענדער אין דאן אין דעם אלגעמיינען אידישען קאנגרעס.

„און די נאציאנאלע סאציאליסטען צווישען די אידען עהוואַרטען דאס דער אידישער קאנגרעס זאל פארערען ערש־טענס א אידישע היים אין ארץ ישראל.

צווייטענס — איבעראל וואו אידען גע־פינען זיך זאלען זיי אנערקענט ווערען אלס א באזונדערע נאציאנאל מינדערהייט און עס זאל געגעבען ווערען די רעכטע צו לעבען לויט זייערע איינענע באדערפני־שען.

דריטענס — נאציאנאלע רעכטע פאר אידען אין קענדע, און נאך א נאנצע רייהע מיט אנדערע פאדערונגען.

צופרידען צו טיילען זיך מיט זיין פארמעגען.

שעהן און הומאריסטיש איז געווען די רעדע פון הרב גארדאן.

„אמת איז, האט הרב גארדאן גע־זאגט דאס די פאדערונגען פון די נאצ־יאנאלע סאציאליסטען זיינען אביסעל צו עקסטרעם מיט דעם וואס זיי ווילען אפ־שאפען אין גאנצען פריוואט אייגענטום, אבער, קריגען זיך צוליעב דעם וועט מען ניט דארפען.

דער אידישער קאנגרעס איז נויטיג כדי צו האלטען אחדות צווישען די אידען און זוכער איז, דאס איעדן מוזען ארויס ספעציעלע געזעלשאפטען. ווען אבער עס זיינען מיט איין מאל געוואָרען עטליכע שילען אנשטאט די שולען פון הילפס־פעראיין, האט מען זיך געמוזט ווענדען נאך הילף צו די ברייטע שיכטען פון אי־דישען פאלס, ספעציעל אין אמעריקא. און דערצו האט געמוזט געשאפען ווערען אן אלגעמייער ארגאן פאר אלע שולען, וועלכער בעקומט דאס געלד, פערטיילט עס צווישען אלע שולען און איז איבער־הייפ מקאר דעם פאראנטווארטליך.

צום שלוס איז קראי צו בעמערקען אז מיט דעם אריינדרינגען פון די ענגלענדער אין ארץ ישראל, זיינען אלע דייטשע שו־לען געשלאסען געווארען. די ענגלישע מאכטהאבער אין לאנד האבען זיי שפע־טער איבערגעגעבען. צו די ציוניסטען, וועלכע האבען זיי צוריק געפעסט אלס העברעאישע שולען אין פולען זינען פון וואָרט.

דריין און קאנקריט
קאנטראקטאר
מיר נעבען פריי עסטימייטס
G. & V. Pompilio
173 Manning Av.
Coll. 7398

קויפט אייערע קוידהלען פון
יאנעווזער בראדערס
וואו איהר בעקומט בלויז ראזשערס קוידהלען מיט ראדזשערס פיקעס
אפים 120 יוניווערסיטי עוועניו טעל. קאל. 376

MASSEY MUSIC HALL

יאָהאַן האַמבורג — מאַקס פליישמאַן — כאַרלס האַמבורג

היינט אוועגטדעם 24-טען פעברואר

וועט דער יונגער ארטיסט מאקס פליישמאן, מיט זיין כשוף פידעל אויפטרעטען

אין מאסעי האל אין זיין אבשייד קאנצערט

דער אוועגט וועט פאזיטיוו זיין א מוזיקאלישער סודפריין פאר אלע די וועלכע וועלען קומען צו דרעזלן העכסט קונסטלערישען קאנצערט. לאזט ניט דורך די געלעגענהייט נאר באזארגט זיך מיט טיקעטס וועלכע זענען צו באַ־קומען היינט א גאנצען טאג אין באקס אפיס פון מאסעי האל.

עלעקשאן דעם 2-טען און 3-טען מארטש

קאנאדער אידישער קאנגרעס

קאנגרעס, פורים, 16-טען 17-טען און 18-טען מארטש

בולעטין פאר נייעס און אנאנסמענט פאר'ן קאנגרעס — אונטער'ן אויפזיכט פון דער טאראנטער קאנגרעס קאמיטע

צו די וואהלען

וואהלען צום אידישען קאנגרעס — האט איהר זיך ארייגעטראכט אין דעם זין פון די ווערטער? האט איהר אפגעשאצט זייער פולע באדייטונג?

מיר זיינען ניט קיין פרעמדע אין פאליטיק, אין וואהלען אין פארלא־מענטען, ניטא איצט דאכט זיך, קיין איין פארלאמענט אין דער וועלט וואו עס זאלען צווישען די דעפוטאטען ניט זיין קיין אידען.

אבער דא האנדעלט זיך וועגען וואהלען צו א אידישען פארלאמענט, וואהלען פאר לייטער אידישע אינטערעסען.

צו די פארלאמענטען און שטאדט פארוואלטונגען שיקען מיר פארטרעטער זיי זאלען זיך דארט אנגעהמען אונזער קריוודע, ניט לאזען אונז בע'עולה'ן און אויפהויבען א שטימע פון פראטעסט ווען מען קריוודעט אונז.

די אידישע — אידיש־אין נאציאנאלען זין — פארטרעטער אין די פרעמדע פארלאמענטען, זיינען די וועכטער, וועלכע דארפען אונז אפהיטען פון דער נישט אידישער מאיאריטעט, צווישען וועלכע עס קומט אונז אויס צו לעבען אין די פארשידענע לענדער.

אבער דא געהען מיר האבען א קאנגרעס פון בלויז אידען, א קאנגרעס, וואו פארטרעטער פון גאנצען פאלק שטעלען זיך אויף'ן וואך טהורים פון די אידיש־נאציאנאלע אינטערעסען.

די אידען פון די פאראייניגטע שטאאטען האבען שוין זייער וואָרט געזאגט, עס האבען שוין געלאזט הערען זייערע שטימען די אידען פון פוילען, רוסלאנד, פון טשעכא סלוויע, פון אוקראינע און אפילו די אידען פון ווייטען ארגענטינע, וועלכע האבען נאך מיט א וואך צוריק אפגעהאלטען א קאנגרעס, איצט איז געקומען דער „נעקסט" פון די קאנאדער אידען.

זונטאג און מאנטאג, דעם 2-טען און 3-טען מארטש, ווען די וואהלען צום אידישען קאנגרעס, וועלען דא פארקומען, וועט דער קאנאדער אידענטום זיין רייפקייט פאר דער איצטיגער נהייסער צייט באוויזען.

הענקט נאר איבער נאכאמאל: „וואהלען צום אידישען קאנגרעס!"

אמת, מיר זיינען שוין אפילו צו וואהלען פאר רוסיש־אידישע קאנגרעסען און צוזאמענפאהרען צוגעוואהנט, אבער יענע אלע האבען געטראגען א פארטיי־כאראקטער, זיינען געווען קאנגרעסען אדער קאנווענשאנס פון די אדער יענע פארטיי.

אבער דער קאנאדער אידישער קאנגרעס פונקט ווי די אידישע קאנגרעסען, וואס זיינען אין דער לעצטער צייט אפגעהאלטען געווארען אין אנדערע לענדער איז א פארלאמענט פון אלע אידען, אהן אונטערשיעד פון פארטיי און ריכטונג.

יעדע אדיישע פארטיי, ריכטונג, שטרעמונג, א. ד. גל. וועט דא פאר־טראטען זיין. יעדעס ריינגעלע פון אידישען לעבען וועט זיך אריינפלעכטען אין דעם פיעלפארבינען פארטרעטערשאפט פון קאנאדער אידישען קאנגרעס.

יעדער קאנאדער איד, מאן אדער פרוי וואס איז עלטער פון 18 יאהר און מעהר, טאר ניט אויסען־בליבען פון די וואהלען. ז

קיין איד טאר אויך ניט צוגעהן צו די וואהלען, בלויז פון יוצא וועגען אדער מיט'ן געראנק: „וואס איז מיר דער אונטערשיעד ראיכן אדער שמעון — ביידע זיינען דאך אידען".

אזא באציהונג צו די וואהלען איז זעהר ניט קיין ריכטיג. עס איז שוין גאר א גרויסער אונטערשיעד דער אדער יענער עס מוז צום קאנגרעס גע־שיקט ווערען פאסענדע און ווירדיגע פארטרטער, אזעלכע אויף וועלכע מיר קענען זיכער זיין אז זיי וועלען אונז ניט פארשהמען, אז זיי וועלען ניט אראפ־שלעפען דעם קאנגרעס צו פלייכטזינקייט און מיספרעזענטאציע, וואס אנבעלאנגט אונזערע נאציאנאלע שטרעבונגען און פארדרונגען.

באטראכט ניט די קאנדידאטען אויבערפלעכליך, זאל ביי אייך שפיעלען א ראָלע דער מענש און דער איד, — וואס איז איצ'ם מענש.

זוכט אויך ניט וועמען צו געבען א „שאו", די וואהלען צום אידישען קאנגרעס וועלכע זיינען אלגעמיינע געהיימע און דירעקטע, און איהר האט דארום ניט מורא צו האבען אז איהר וועט ציהען אויף זיך וועמעס תרעומות, ווען איהר וועט פאר איהם ניט שטימען.

אין פאלגענדע פלעצער וועט איהר קענען שטימען

איסטערען שוהל בני ישראל המזרחים

טעראלי סטריט שוהל

פיילישע שוהה, עלם סטריט

טשעסטנאט סטריט שוהל

רומענישע שוהל

יוניווערסיטי עוועניו שוהל.

מעקאל סטריט שוהל

פאלקס פעראיין 307 דאנדאס וועסט.

פרין שולע 194 בעזיזרלי סטריט

ציון אינסטיטוט קארנער מיסעל און בעזיזלי

אין „זשורנאל" אפיס

אין ה. גרינס סטאר, קארנער קוין און בעלגראדס

אין שראבטערס פאטאגראפיע קוין וועסט

אין יוניאן האל 208, ספעדינג עוועניו.

ליבאוויטשער שוהל דעניסאן און גרענדזש

אנשי לידא'ר שוהל אגיסטא און באלדווין

אנשי מינסקער שוהל סט. אנדריו

יוקליד עוועניו תלמיד תורה

אין טייקלס סטאר 811 דאנדאס וועסט

פרין שולע אין איירלסקאירט

פרין שולע אין דזשאנקשאן

כנסת ישראל שוהל אין דזשאנקשאן

ווען איהר וועט ניט נעהן צום שטימאסטען, וועט איהר אויף זיך נעהמען אן ערנסטע אחריות, און איהר זאלט שטימען פאר די וועלכע זיינען ראוי צו זיין אייערע רעלעגאטען, וועלכע זיינען פאסענד, ווירדיג, און פאראנט־וואָרטליך.

עס איז ניט גענוג, וואס דער אדער יענער זאגט אויך, טראכט אליין איבער, האט אין זין די שטרעבונגען פון אלגעמיינען אידענטום, געדענקט די אידיש נאציאנאלע פארלאנגען און אויסזיכטען און פארהלייכט אונפארטייאיש אויב די קאנדידאטען פאר וועלכע איהר האט אין זינען צו שטימען זיינען בא־רעכטיגט צו זיין אייערע פארטרעטער.

דאס אלעס זאלט איהר געדענקען זונטאג און מאנטאג דעם 2-טען און 3-טען מארטש ביי די וואהלען צום אידישען קאנגרעס.

פאלגענדע כללים דארפט איהר וויסען וועגען שטימען פאר די קאנדידאטען

פאלגענדע כללים דארפט איהר וויסען וועגען שטימען פאר די קאנדידאטען:

1) די וואהלען וועלען פארקומען אין טאראנטא זונטאג און מאנאג דעם 2-טען און 3-טען מארטש.

2) די פלעצער (די פלעצער וואו מען וועט שטימען) וועלען זיין אפען: זונטאג — פון 10 אויזגער אין דער פריה ביז 7 אויזגער אין אונענט, און מאנטאג — פון 12 א זייגער מיטאג ציט ביז 9 אויזגער אין אונענט.

3) זונטאג אונענט מוזען אלע באלאט באקסעס געבראכט ווערען אין אפים פון קאנגרעס און מאנטאג אין דער פריה צוריק טראגען צו די פלעצער וואו מען וועט שטימען.

4) יעדער אידישער מאן אדער אידישע פרוי, וואס וואוינט אין קאנאדע, עלטער פון 18 יאהר, האט דאס רעכט צו וואוטען.

5) שטימען קען מען בלויז אין מאל דורך א באלאט, וואס האט די נעמען פון די אלע טאראנטער קאנדידאטען. מען מעג מאכען אזוי פיעל צייכענס אויף'ן באלאט, וויפיעל דעלעגאטען עס דארפען ערוועהלט ווערען (דאס הייסט 40). איין איהר מאכט מעהר שטים־צייכענס ווערט דער באלאט געפעל'ט און אייערע שטימען ניט געצעהלט.

6) די באלאטס וועלען זיין אפיציעלע און נומערירט, געדרוקט פון דער וואהלען קאמיטע, און יעדער באלאט זיין עד וועט געגעבען ווערען צום וואטער, וועט געהתמ'עט ווערען פון דעם „רעטורנג אפיסער".

7) יעדער וועהלער וועט מוזען איינצאהלען 10 סענט פאר דיא איסגאבען פון דעם קאנגרעס ווען ער וועט קומען וואוטען.

8) די נעמען פון אלע קאנדידאטען, וועלען אריינגעשטעלט ווערען אויף'ן באלאט לויט'ן אלף בית אין אין יעדער קעסטעלע וועט איך שטעהן געשריבען דער זעלבער נאמען אין ענגליש. ווי למשל אזוי:

Goldstein A.	גאלדשטיין א.

אין אין דעם קעסטעלע פון דער מיטען דארפט איהר מאכען א צייכען ביי יעדען קאנדידאט פאר וועמען איהר ווילט וואוטען.

9) די צייכענס אויף די באלאטס זאלען געמאכט ווערען ווי גע־וועהנליך אן עקס X אדער א פתח — אין דעם קעסטעלע פון דער מיטען.

10) די וועהלער וועלען האבען א באזונדערען צימער אדער א פלאץ אונטער א פארהאנג וואו זיי זאלען קענען שטימען אונגעשטערט.

11) יעדער וועהלער אדער וועהלערין זאלען אריינגעהן אין פלאץ אליין, אהן וועלכען עס איז קאמפאניאן, צוויי אדער מעהרער מיט אמאל ווילען ניט ערלויבט ווערען צושטימען.

12) אויב א מאן אדער א פרוי וואס קען ניט לעזען קען זיך יא מיטברענגען א פרוזאן צו וועמען ער אדער זי קען האבען דעם צוטרוי.

13) קיין וואהל אגיטאציע איז ניט ערלויבט אין די צייט פון די וואהלען.

14) די רעטורנינג אפיסערס ווערט ניט ערלויבט צו רעדען מיט די וואוטער וועגען די וואהלען.

15) די באלאט באקסעס טארען אין צייט פון די וואהלען ניט געעפענט ווערען.

16) מאנטאג 9 אזייגער ווילען די וואהלען זיין געענדיגט און אלע באלאט באקסעס וועלען געבראכט ווערען אין אפים פון קאנגרעס קאנפע־רענץ אין אינטער דער אויפזיכט פון דער „וואהלען קאמיטע" וועלען די באקסעס געעפענט ווערען פון א ספעציעלער קאמיטע פון 9 ווערעפס זייערע געמען געפינען זיך ניט אויף'ן באלאט און די זעלבע קאמיטע וועט צעהלען די וואוטס.

17) די 40 קאנדידאטען, וואס וועלען האבען אמעהרהייט שטימען איבער אנדערע וועלען ערקלערט ווערען ערוועהלט דורך דער „וואהלען קאמיטע".

לעזט די קאנגרעס אפטיילונג יעדען טאג אין „זשורנאל", וועלכעס ווערט געשריבען פון דער „קאנגרעס קאמיטע" און איהר זייט האבען אלע נויטיגע אינפארמאציעס.